

๑. หน่วยงาน : งานโภชนาการ กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ

๒. เรื่อง CQI : เฉพาะโรคนี้เพื่อเธอ

๓. เจ้าของผลงาน : งานโภชนาการ กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ

๔. ความเป็นมาและความสำคัญ

งานโภชนาการมีหน้าที่บริการอาหารผู้ป่วยใน โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการและสนับสนุนการรักษาของแพทย์ในด้านอาหาร โดยการให้โภชนบำบัดที่ถูกต้อง เหมาะสมกับโรคที่เป็นอยู่ ในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑ มีผู้ป่วยเฉพาะโรคเข้ารับการบำบัดรักษาจำนวน ๕,๖๘๓ ราย และ ๖,๐๑๓ ราย ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ พบว่าเดือน มกราคม และ พฤษภาคม มีการบริการอาหารผู้ป่วยเฉพาะโรคเกิดความผิดพลาด ไม่ถูกโรค ไม่ถูกคน จำนวน ๑ และ ๓ ครั้ง ตามลำดับ เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยเฉพาะโรคที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้เจ้าหน้าที่โภชนาการต้องเร่งรีบในการจัดอาหารให้ทันตามเวลาที่กำหนดไว้

การที่ผู้ป่วยได้รับอาหารไม่เหมาะสมกับโรคที่เป็นอยู่นี้ อาจส่งผลต่อสุขภาพหรือส่งเสริมให้โรคที่ผู้ป่วยเป็นอยู่กำเริบได้ จากปัญหาดังกล่าวงานโภชนาการจึงได้จัดทำ CQI ในเรื่องนี้ขึ้นเพื่อลดความผิดพลาดในการบริการอาหารแก่ผู้ป่วยเฉพาะโรคขึ้น

๕. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้ป่วยเฉพาะโรคได้รับอาหารที่ถูกต้อง เหมาะสมกับโรคที่เป็นอยู่

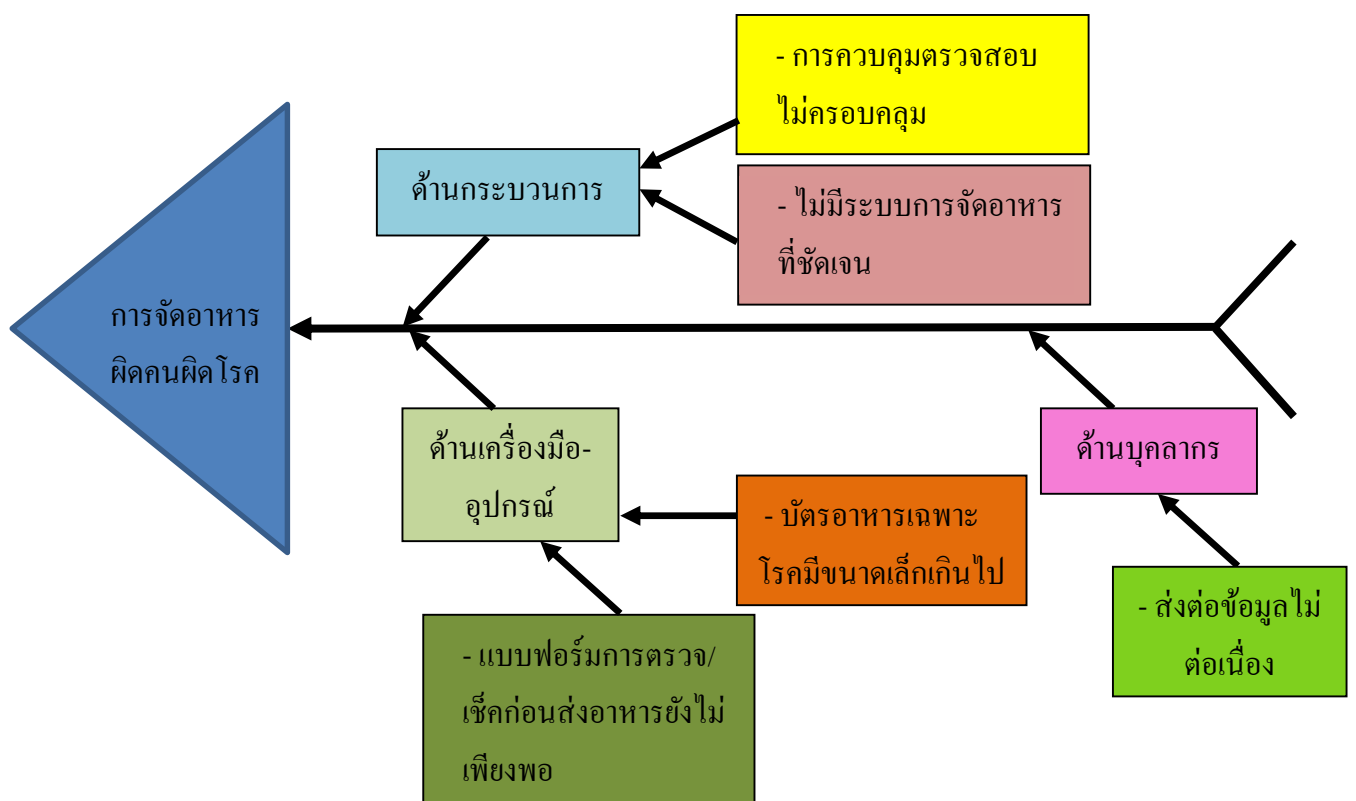
๖. ขอบเขต

ระยะเวลาดำเนินการ ม.ค. - ก.ย. ๒๕๖๒ ณ. งานโภชนาการ กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ เก็บข้อมูลจากการจัดส่งอาหารระหว่างงานโภชนาการและหอผู้ป่วยบำบัดยา

๗. ตัวชี้วัด

- ไม่พบอุบัติการณ์การจัดอาหารผิดโรคผิดคน

๘. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาโดยการหา RCA

๙. วิเคราะห์ทางเลือก

สาเหตุ	ระดับปัญหา	ความสำคัญ	รวม	ลำดับปัญหา
ด้านผู้ป่วย -	-	-	-	-
ด้านเครื่องมือ - บัตรอาหารเฉพาะโรคมีขนาดเล็กเกินไป - แบบฟอร์มการตรวจ/เช็คก่อนส่งอาหารยังไม่เพียงพอ	๓ ๔	๔ ๓	๑๒ ๑๒	๔ ๕
ด้านระบบ - การควบคุมตรวจสอบไม่ครอบคลุม - ไม่มีระบบการจัดอาหารที่ชัดเจน	๓ ๔	๖ ๘	๑๘ ๓๒	๕ ๓ ๑
ด้านเจ้าหน้าที่ - ส่งต่อข้อมูลไม่ต่อเนื่อง	๒	๙	๑๘	๒

ด้านบุคลากร

- กำหนดให้มีการส่งเวรกันทุกวันก่อนเลิกงาน
- สร้างไลน์กลุ่มสำหรับส่งต่อข้อมูลนอกเวลาราชการ

ด้านเครื่องมือ-อุปกรณ์

- มีแบบฟอร์มตรวจเช็คความถูกต้อง ครบถ้วนของอาหาร ก่อนนำส่ง
- ติดป้าย “ตรวจเช็คอาหารเฉพาะโรคด้วยค่ะ” เพื่อเตือนสติเจ้าหน้าที่บริการอาหาร
- ทำบัตรอาหารให้มีขนาดใหญ่ขึ้น สามารถเห็นรายละเอียด (ชื่อ-สกุล ชนิดอาหาร และหมายเลข

เตียงของผู้ป่วย) ได้ชัดเจน

ด้านกระบวนการ

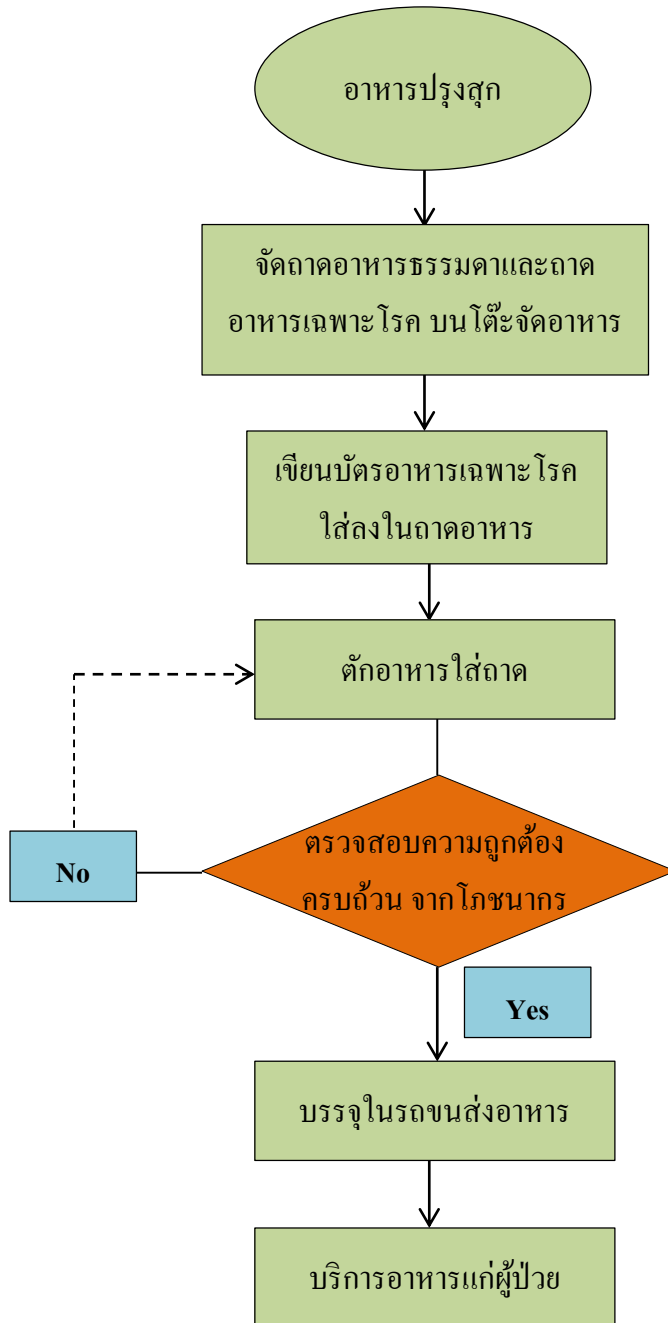
- วางแผนขั้นตอนการจัดอาหารธรรมดาและเฉพาะโรค โดยกำหนดให้จัดอาหารเฉพาะโรคให้เรียบร้อยก่อน แล้วให้โภชนากรตรวจสอบก่อนนำไปบรรจุในรถเข็นอาหาร แล้วจึงจัดอาหารธรรมดาต่อไป

ด้านผู้ป่วย

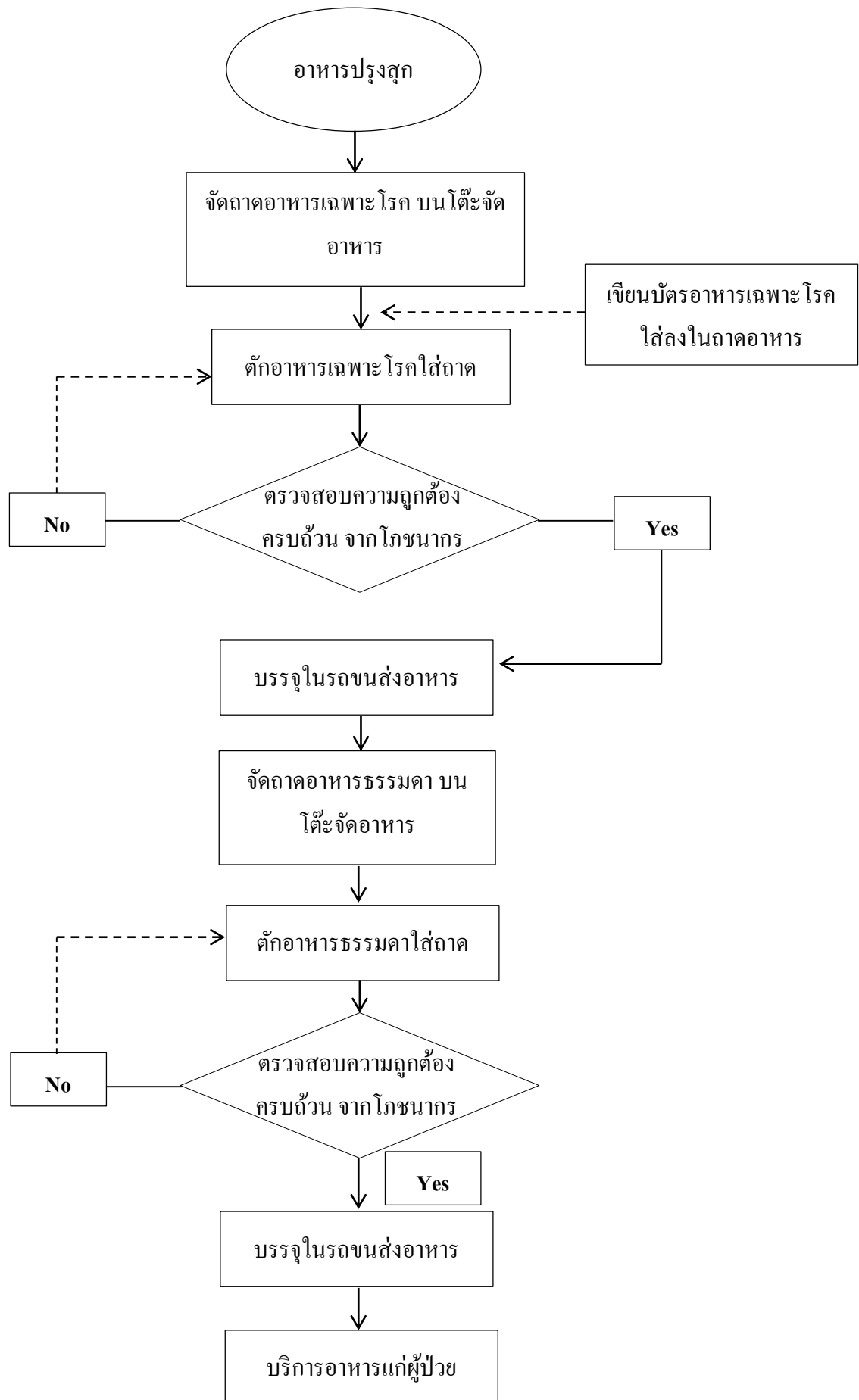
-

๑๐. ทดลองทางเลือก

Flow chart ระบบการทำงานก่อนปรับปรุง

Flow chart ระบบการทำงานหลังปรับปรุง

Plan วางระบบ

๑. ประชุมภายในงานโภชนาการ
๒. วิเคราะห์ปัญหาโดยหา RCA
๓. วางแผนขั้นตอนการจัดอาหารธรรมดาและเฉพาะโรค
๔. จัดทำแบบฟอร์มการตรวจ/เช็คก่อนส่งอาหาร
๕. ปรับปรุงบัตรอาหารเฉพาะโรคให้มีขนาดใหญ่ขึ้น
๖. ติดป้ายแจ้งเตือนการตรวจสอบการจัดอาหารเฉพาะโรค
๗. วางระบบการรับส่งข้อมูลการเบิกอาหาร

Do ปฏิบัติตามระบบที่วางไว้

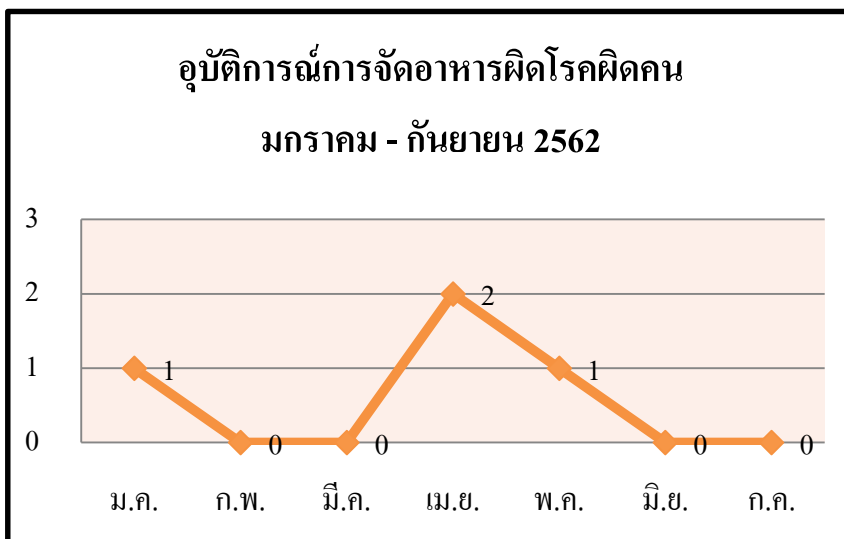
หลังปรับปรุง : การจัดอาหารเฉพาะโรคเพื่อบริการแก่ผู้ป่วยใน

๑. จัดอาหารเฉพาะโรคให้เรียบร้อยก่อน แล้วให้โภชนาการตรวจสอบก่อนนำไปบรรจุในรถเข็นอาหาร แล้วจึงจัดอาหารธรรมดาต่อไป
๒. เขียนบัตรอาหารชัดเจน เพื่อแยกขาดอาหารธรรมดาและเฉพาะโรคได้ง่ายขึ้น
๓. ติดป้าย “ตรวจเช็คอาหารเฉพาะโรคด้วยค่ะ” เพื่อเตือนสติเจ้าหน้าที่บริการอาหารให้ตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำอาหารบรรจุในรถเข็น
๔. กำหนดให้มีการส่งเวรกันทุกวันก่อนเลิกงาน
๕. สร้างไลน์กลุ่มสำหรับส่งต่อข้อมูลนอกเวลาราชการ

Check ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล มกราคม – กันยายน ๒๕๖๒

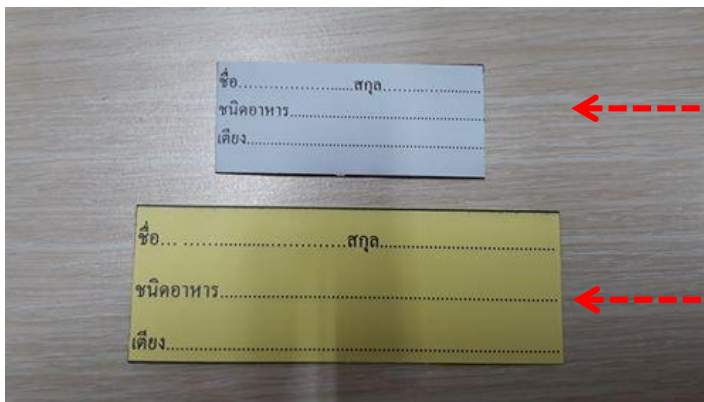
ข้อมูล/ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
อุบัติการณ์การจัดอาหารผิดโรคผิดคน	๐ ราย	๑	๐	๐	๒	๑	๐	๐	-	-

จากแผนภูมิ พบว่าเดือน มกราคม ๒๕๖๒ มีผู้ป่วยได้รับอาหารไม่ถูกโรคไม่ถูกคน จำนวน ๑ ราย เนื่องจากบัตรอาหารมีขนาดเล็ก ไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดที่เขียนลงไปบนบัตรได้ชัดเจน งานโภชนาการ

จึงได้ปรับปรุงบัตรอาหารให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อสามารถเห็นรายชื่อและประเภทอาหารเฉพาะโรคได้อย่างชัดเจน และปรับปรุงแบบฟอร์มจัดส่งอาหารให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบสภาพอาหารก่อนนำบรรจุในรถเข็นอาหารเพื่อนำไปบริการผู้ป่วย ในเดือน กุมภาพันธ์ และเดือนมีนาคม พบว่าไม่มีอุบัติการณ์การจัดอาหารผิดโรคผิดคนเกิดขึ้นเลย

ในเดือนเมษายน และพฤษภาคม พบเกิดอุบัติการณ์การจัดอาหารไม่ถูกโรคถูกคน จำนวน ๒ และ ๑ คน ตามลำดับ งานโภชนาการจึงทบทวนโดยหา RCA อีกครั้ง พบว่าเกิดความผิดพลาดจากการส่งต่อข้อมูลภายในหน่วยงานไม่ครบถ้วน และไม่มีระบบการจัดอาหารเฉพาะโรคที่เหมาะสม งานโภชนาการจึงวางระบบการจัดอาหารเฉพาะโรค โดยจัดอาหารเฉพาะโรคให้เรียบร้อยก่อน แล้วให้โภชนากรตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของอาหารก่อนนำไปบรรจุในรถเข็น และจัดอาหารธรรมดาต่อไป มีการจัดทำป้าย “ตรวจเช็คอาหารเฉพาะโรคด้วยค่ะ” ติดไว้หน้าประตูรถเข็นอาหารเพื่อแจ้งเตือน/เตือนสติเจ้าหน้าที่โภชนาการที่รับผิดชอบจัดอาหารแต่ละวัน ในส่วนของการส่งต่อข้อมูลภายในหน่วยงาน ได้จัดทำไลน์กลุ่มงานโภชนาการสำหรับส่งต่อข้อมูลนอกเวลาราชการและในเวลาราชการให้มีการส่งเวรกันทุกวันก่อนเลิกงาน ในเดือน มิถุนายน และกรกฎาคม ๒๕๖๒ พบว่าไม่เกิดอุบัติการณ์การจัดอาหารไม่ถูกโรคถูกคนขึ้นอีก แต่เนื่องด้วยการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลยังไม่ครบตามระยะเวลาที่กำหนด จึงต้องมีการติดตามเก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ต่อไป

บัตรอาหารแบบเดิม

บัตรอาหารปรับปรุงใหม่

ป้ายแจ้งเตือนความจำ

Group Line งาน โภชนาการ

Act ปรับปรุงระบบ

งานโภชนาการได้วางแผนการปรับปรุงการจัดอาหารสำหรับผู้ป่วยเฉพาะโรค โดยจะร่วมกับงานคอมพิวเตอร์ ในการใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยพิมพ์บัตรอาหารสำหรับผู้ป่วยเฉพาะโรค โดยสามารถใช้ข้อมูลจากระบบ HOSxP แทนการเขียนด้วยมือเช่นที่ทำอยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งสามารถลดระยะเวลาในการดำเนินงานและลดความผิดพลาดจากการคัดลอกรายชื่อและชนิดอาหารของผู้ป่วยลงได้

๑๑. บทเรียนที่ได้รับ

- การส่งต่อข้อมูลที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน สามารถลดความผิดพลาดในการทำงานลงได้
- ผู้ป่วยบางรายที่อาการแพ้อาหารรุนแรง หากได้รับอาหารชนิดนั้นเข้าไปอาจส่งผลชีวิตคนไข้ได้

๑๒. ปัญหา/ความท้าทาย

- จำนวนผู้ป่วยเฉพาะโรคและผู้ป่วยธรรมดาที่เพิ่มมากขึ้นแต่มีเจ้าหน้าที่งานโภชนาการจำนวนเท่าเดิม ทำให้ต้องเร่งรีบในการปฏิบัติงานแต่ละกระบวนการ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกคนต้องรอบคอบ ตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนอย่างละเอียด ก่อนที่จะนำอาหารไปบริการให้แก่ผู้ป่วย